

עין משפט
גו מצוה

בח א ב ג מיי פ"ג מהל' שבת' עשור הלכה ז סמג לאוין סט טושיע' א"ח סימן תקנ"ד סוף עו וסימן תר"ד סוף ג':

בב ד מיי פ"ט מהל' שבת הל' טו טושיע' א"ח ס' שא סוף טו:

ל ה טושיע' עס וסימן תר"ד סוף ג':

לא ו מיי פ"ג מהלכות שבת' עשור הל' ז סמג לאוין סט טושיע' א"ח ס' תרע"ט סוף ג':

לב ד מיי פ"ח מהל' אכל הלכה ח סמג ע"ש ג טושיע' י"ד סימן ע"א סוף ו':

לג ח מיי פ"ג מהלכות שבת' עשור הלכה ח סמג לאוין סט טושיע' א"ח ס' תר"ד סוף ד':

רבינו חננאל

ואסיקנא ר' יהושע בן לוי יצא בסנדל של שעם ביום הכפורים. ור' אליעזר יצא בבו תענית ציבור, ואמרו לו ביום הכפורים מאי, ואמר להו לא שנא. כלומר מותר ואפי' ביום הכפורים. רב יהודה נפיק בסנדל דהוצי, ורבה ברבילי, ורבה בר רב הונא הוה כריך סודרא אכרעיה ונפיק. ורמב"הנין את דהנן בשבת פרק כמה אשה יוצאה הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר' מאיר ור' יוסי אוסר, ושורין שאסור לצאת בו ביום הכפורים. ושנינו לעולם זה הקב נמנעל הוא ומאי טעמא דר' יוסי דאסר, גזירה דילמא מישתמיט ואתי לאיתווי ד' אמות ברשות הרבים. תנא תינוקות מותרין בכולין חוץ מעגילת הסנדל ומנעל. ואוקימנא ג' מדרי דאית ליה רבייתא לינוקא אל גזור בהו רבנן. והני אחריני לית לה רבייתא מנייהו. המלך והכלה ידחצו את פניהם. מלך דכתיב מלך ביפיו תחזינה עיניו. כלה שלא תתנה על בעלה, וכי דהנינן אין מונעין תכשיטין מן הכלה ל' יום. הא דהנן החיה תנעול את הסנדל אוקימנא ל' יהודה בן תרדיון, אע"ג דקתינ וחכמים אוסרין. כיון (א) דרבא ושמואל מפרשי טעמא, (ה)לכתא כותיהן. אמר רבא משום צינה ושמואל אמר משום סכנת עקרב מותר.

(א) גיל דליל וטעי' דקתינ וחכמים אוסרין כיון דרבא ושמואל מפרישי טעמא דר"א הילכתא כותמיה. הויה תנעול וכו' מ"ט אמר רבא וכו'.

תוס' ישנים

ואמינא דיה בתענית צבור **אמי**. דלילמא דבני סופרים צריכין חיזוק ויש להמחיר יומר. **רבא נפק בריקולא**. ובסיוש"י כתב צדיגלי ופרס שס עשנים. הקיטע יוצא בקב שלו דברי ר"מ ור' יוסב אוסר. פירש"י בקרב כמה אשה יואלא (שבת סו, א) דלר' יוסף לאו תכשיט הוא ולא דק דלקמן מקרי (לר"ג) (לצ"ח) ורבא דבין לר"מ ע"ן דבני יוסב מנעל הוא וכו'. **יוצא בקב שלו** בשבת וסא, צ ד"ה קיטעין פירשני דמי קב וסמוכות שלו לפירוש רש"י וה"ר יוסף ואין לו להאריך כאן. ואם יש אל בית קיבאל

ביתרין טמא. לפי (שאלין) [שאין] מוטלטל מל' וירקן. אבל מה ששוקק בחסוי לא קרינן ביה מוטלטל מל' וירקן אלא [הוא]מטלטלן] דפירש"י בשבת (סו, א) ד"ה טמא]. ולא דמי לקלגלי וחצק דלמרינן ביה צמ' אשה יואלא (שם סד, א) דטמא, היינו טעמא דמיטלטל הוא מל' וירקן וסבהמה מוטלטלן] ומהיגנה ממקום אל מקום עד ידו. וכן אריז כל שהוא טמא (שם סג, ב) פירש רשב"ס שמיטלטל הוא מל' וירקן ומן שק וילפנין ליה מטיה בצמה אשה, היינו שיתול לקשור בו טענה. אבל אין נראה לפרש ואם יש לו בית קבול כתימין לאו דוקא כתימין אלא יש לו [בית] קיבול בעלמא קאלמר והקיטע מניח שוקין בחסוי וכתימין דנקט להו לאורחא דמילתא שרגילין להניח בו, ללא תשמע כלל לפירוש הכי. מ"ר. **אינא אביר רבא** בין דר"ם בין דר' יוסב ברי. אע"ג דרבא לא ידע בצמה אשה יואלא היכי מתן אי הקיטע או אין הקיטע מתן, מ"מ שוב ידע המתקנה דהתם, אינ' חד מן לשני נקט. בין דר"ם בין דר' יוסב **בנעץ** הוא. וא"מ מנא ליה ד[נ]עמלא דבירימא (דמחוי) [דושוין] משום דתשיבי ליה מנעל. דילמא טעמא דאסרי ליה מני משום ד[מ]תן מיפסק ואתי לאתויי ארבע אמות. י"ל דושוין תשמע דמחד טעמא אסרי ליה, ורימ' דשבי קב הקיטע איז אסור אלא משום מנעל ציוה"כ. ועוד דמשום ר"מ לא איצטריך למימר דאסור, דאפילו לחלילה שרי כדמוכות בפרק צמה אשה. ואם כן לר' (אפי') [יוסין] הוא דאיצטריך, ואי טעמא דילמא מיפסק אי"כ אמרו נקט יום הכפורים שבת הוה ליה למינקט. מ"ר. בין דר"ם בין דר' יוסב **בנעץ** הוא. מימא דנביט מדלמרינן בתוספת שבת סוף פרק צמה אשה (סו, א) וביצימות פ' מלות חלילה (קג, א) דמתן חללא במנעל שאיט שלו בסנדל של עץ או של שמאל בימין

עה:

הקיטע יוצא בקב שצו דברי רבי מאיר ורבי יוסי אוסר. צפרק צמה אשה (שבת דף סו.) פרש"י משום דלאו תכשיט הוא ומשמע דאסר ליה משום דחשוב כמשוי ולא הוי מנעל אלא של עור אבל של עץ לא וכן משמע בגמרא התם דקאמר דלרבי מאיר

חללא בקב הקיטע חלילה כשירה דחשיב מנעל ולרבי יוסי חלילה פסולה דלא חשיב מנעל ור"ת הקשה דהא מוסקין הכא דפליגי אי חיישינן דילמא משתמיט ואתי לאתויי ארבע אמות אבל לכולי עלמא מנעל הוי והא דקאמר התם דלרבי מאיר חוללינן צו ולר' יוסי לא אור"י דהיינו טעמא דרבי יוסי דכי היכי דחייש דילמא נפיל לפי שהוא רחב מהאי טעמא נמי אין חוללת צו כדאמר בפרק מלות חלילה (יבמות דף קג:) נעלו ורחצו לו פרט לגדול שאינו יכול להלך צו והקשה רבינו משמען דמ"מ

בפרק מלות חלילה חללא בקב הקיטע חלילה כשירה צנאפליא של צגד חלילה פסולה ופר"ך קב הקיטע מני רבי מאיר היא דמתן הקיטע יואלא בקב שלו דברי רבי מאיר ורבי יוסי אסר צנאפליא של צגד אמתן לרצנן משמע אמתן לרצנן דהיינו רבי יוסי דפליג על רבי מאיר והיכי משמע ליה דאמתן לרבי יוסי טפי מלרבי מאיר והא הא דלא חשיב ר' יוסי קב הקיטע כמנעל היינו משום דדרכו ליפסק וליפול אבל אנפליא של צגד דליכא למימר הכי דילמא אפילו רבי יוסי מודה וסמ"ך ר"י דודאי המקשה הוה ס"ד דטעמא דרבי יוסי משום הא דלא חשיב מנעל לרבי של עור דנע"א לא מיתוקמא ליה הא דקמתי צנאפליא של צגד חלילה פסולה דאי לרבי יוסי מאיר ולא רבי יוסי ונמסקנא דלמר (א) כולה רבי מאיר היא וטעמא דפסיל צנאפליא משום דלא מגינה מזי למיחוי שפיר טעמא דרבי יוסי משום דילמא מיפסיקין (וא"מ כיון דמעיקרא ס"ד דטעמא דרבי יוסי משום דילמא מיפסיקין מאי קא משיי (ו) מדסיפא רצנן רישא נמי רצנן ורישא צמחופה עור אמתא שרי אפילו מחופה עור נמי איכא למיחש דילמא מיפסיקין וי"ל צמחופה עור דקאמר היינו פנינש שמתוך קב הוא מתקלר וממייצב למדת רגלו אי נמי ע"י שהוא מחופה הוא יכול לכופלו ולקושרו כדי שיעמוד צחוק סביב רגלו:

הקיטע יוצא בקב שצו. פרש"י פרק צמה אשה מי

שנקטעה רגלו עושה לו כמין דפוס רגל וחוקק בו מעט להשיט ראש שוקן צמוכו ולא להניח לרבי פור"ת

דקשיא לר' אי"כ אמאי רבי יוסי אוסר והא אינו יכול לילך צע"א אע"ג דמסקינן הכא דטעמא דרבי יוסי משום דילמא מיפסיקין ואתי לאיתויי והא אי נפיל אינו יכול לזוז משם עד שיחזור וינעלנו ועוד הקשה דהאמר אביי בפרק צמה אשה (שבת דף סו.) דאין טמא מדרס משום דלא סמיך עילויה ואי כפרש"י והלא אין סמך גדול מזה ומיחו אור"י דלא קשה כולי האי שאין אותו קב צריך לו כל כך שהוא נשען על מקלות צדידיו כדרך החגרין ואינו נשען כלל על הקצ והיינו סמוכות שלו דקמתי התם יואלאין צהן צשבת לדברי הכל ולא כמו שפרש"י שעושה עור לראשי שוקיו וגורר שוקיו צקרקע כשנקטעו שמי רגליו ומהאי טעמא נמי אחי שפיר דאצי לא חשיב ליה מדרס שאינו נשען עליו אלא פעמים הוא נשען עליו קאת ופעמים אינו נוגע צקרקע כלל אבל הרצ פור"ת פ' מי שנקטעה רגלו עושה לו קב כמין סנדל ומניחו צמקוס הרגל וגרלא כאלו יש לו רגל ויכול לצאת צו צשבת כמו צמנעליו וכופה שוקו לאחריו וקושר סמוכות של עץ מכף יריכו שקורין אשקצ"א וסומן קב צשמינ צמקוס רגלו אינו אלא כדי שיהו צצורין הרואים שרגל שלימה יש לו ומפני החולי צשבת ונכנסין קביו לעורה ואותו קב צשמינ צמקוס פרסת פורסת ומהלך צה וריינו סמוכות שלו דקמתי התם סמוכות שלו טמא מדרס ויואלין צהן אינו יכול לדרון עליו ואם יש צאזחו קב צית קיבול כתימין טמא כתימין היינו גמי או מוכין או כל דבר כך שהוא נותן צקצ להנאטחו כדי שלא יכאב לו כשיגיע רגלו צקב טמא איכא מאן דלמר צגמרא טמא טומאת מת ואיכא מאן דלמר טומאת מדרס לפי שהוא נשען עליו

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

שעס. מין גומא שקורין פור"י: **צסענים צצור**. הנגור על הגשמים דתנן צמסכת תענית (דף יב:) אסור צנעילת הסנדל: **צדהעני**. מין שעס: **צדהולי**. סנדל של כפות תמרים: **צדיצלי**. של עשבים: **יולא צקצ** שלו. צשבת קצ אשקצ"א: **ורבי יוסי אוסר**. (ב) קסצר

לאו מנעל הוא הוואיל ואינו שוה בכל ואפילו הכי שוין שאסור לצאת צו ציוס הכפורים אלמא אף על גב דלרבי יוסי לאו מנעל הוא אפי' הכי אסיר והוא הדין לשל שעס: **צסיסין**. תמיכות צגדים קטנות שהם נטות לו לסמוך שוקו עליהם: **טמא**. מקצל טומאה דלאו פשוטי כלי עץ הוא: **מנעל הוא**. הלכך ציוה"כ אסור אבל דהיעני ודהואל לאו מנעל יניחו: **מוסרין ככולן**. צכל הני דמתנייתין אכילה ושתיה ורחיצה וסיכה: **אינשי עצדו ליה**. גדולים עשו לו והטורה הוהירה גדולים על הקטנים שלא יעשו להם צידים דבר האסור כדלמרינן צמסכת יצימות (דף קיד.) לא תאכלוס לא תאכילוס להוסיר גדולים על הקטנים: לא **אפשר מאסתמו**. ויהא ישן כל הלילה והם צרגליו: **הא מוסרין לנפחלה קניי**. שאם צא למלך גומרים לו האכילו ורחון אותו והאי שפיר ידע דהיוס עשאו לו: **מיה חמימי**. לרחיצה: **ומשחא**. לסוך: **ציעפא צנוסחא**. ציזים צכותס: **צצורי מאני**. להפקיר לו כלים לשצר ולמלאות מאותו: **מאני גזוי דפחרא**. כלים סדוקים של חרס צדימים קלים: **אין מונעין סכשעטין וכו'**. צרייתא היא ומיייתין אלא צריס צצוה.

נישאת צכתוצות הרי שהיה טבחו טבוח ויינו מווג ומת אצוי של חתן לו אמה של כלה מכניסין את המת לחדר ואת החתן ואת הכלה לחופה וצובלן צעילת מלוא ופורש ואחר כך קוצרין את המת ואין מונעין תכשיטין מן הכלה מחמת האכל כל שלשים יום אלאם כל שלשים צנ"י נוי: **אין מחמס סכנש עקרב**. מקוס שיש לחוש לעקרצים מותר כל אדם לנעול: צגרעיניתא

הא דרבה זבין להו מאני גזוי דפחרא לבניה ומתברי להו: המלך והכלה ירחצו את פניהם: מתנ' מני ר' חנניא בן תרדיון היא דתניא המלך והכלה לא ירחצו את פניהם רבי חנניא בן תרדיון אומר משום רבי אליעזר הוחיה לא תנעול את הסנדל רבי חנניא בן תרדיון אומר משום ר' אליעזר הוחיה תנעול את הסנדל (ב) מ"ט מלך משום דכתיב ימלך ביפיו תחזינה עיניך כלה מאי טעמא כדי שלא תתגנה על בעלה אמר ליה רב לר' חייא כלה עד כמה אמר ליה כדתניא (י)אין מונעין תכשיטין מן הכלה כל שלשים יום החיה תנעול את הסנדל משום צינה אמר שמואל ח"אם מחמת סכנת עקרב מותר: האוכל ככותבת הגסה: בעי רב פפא ככותבת

ואמינו אכא אינו יכול לילך צע"א אע"ג דמסקינן הכא דטעמא דרבי יוסי משום דילמא מיפסיקין ואתי לאיתויי והא אי נפיל אינו יכול לזוז משם עד שיחזור וינעלנו ועוד הקשה דהאמר אביי בפרק צמה אשה (שבת דף סו.) דאין טמא מדרס משום דלא סמיך עילויה ואי כפרש"י והלא אין סמך גדול מזה ומיחו אור"י דלא קשה כולי האי שאין אותו קב צריך לו כל כך שהוא נשען על מקלות צדידיו כדרך החגרין ואינו נשען כלל על הקצ והיינו סמוכות שלו דקמתי התם יואלאין צהן צשבת לדברי הכל ולא כמו שפרש"י שעושה עור לראשי שוקיו וגורר שוקיו צקרקע כשנקטעו שמי רגליו ומהאי טעמא נמי אחי שפיר דאצי לא חשיב ליה מדרס שאינו נשען עליו אלא פעמים הוא נשען עליו קאת ופעמים אינו נוגע צקרקע כלל אבל הרצ פור"ת פ' מי שנקטעה רגלו עושה לו קב כמין סנדל ומניחו צמקוס הרגל וגרלא כאלו יש לו רגל ויכול לצאת צו צשבת כמו צמנעליו וכופה שוקו לאחריו וקושר סמוכות של עץ מכף יריכו שקורין אשקצ"א וסומן קב צשמינ צמקוס פרסת פורסת ומהלך צה וריינו סמוכות שלו דקמתי התם סמוכות שלו טמא מדרס ויואלין צהן אינו יכול לדרון עליו ואם יש צאזחו קב צית קיבול כתימין טמא כתימין היינו גמי או מוכין או כל דבר כך שהוא נותן צקצ להנאטחו כדי שלא יכאב לו כשיגיע רגלו צקב טמא איכא מאן דלמר טומאת מת ואיכא מאן דלמר טומאת מדרס לפי שהוא נשען עליו

ואמרינן (שם קג, ב) נעלו פרט לגדול שאיט יכול לצו. נ"ו. וא"מ והא אמרינן צמלות חלילה (שם) צמחופה עור ודברי הכל, ומה מוטיל חיפיו עור כיון צכזה הוא רכנה. י"ל כיון צמחופה עור יכול להדקו צצוב צרגלו. אבל נראה לרביט למך דשמואל דקאמר הא מני ר"מ היא לאו לאפוקי ר' יוסי אחי. דלגרייה נמי מנעל הוא כדלמרינן הכא, אלא אמת לאפוקי מר' יוחנן צן טורי כא דמטיהר כבנדל של עץ צצמה אשה ולא חשיב ליה מנעל אלא מעור כיון שאין רגילות לעשותו כן, ואית ליה מאן דלמר צצמה אשה מאן לא הורו לו ר' יוחנן צן טורי, והיינו נמי רבא דכסא וסא דלא קאלמר הא מני ר"ע דפליג אר"י צן טורי כמו שאומר ר' מאיר, לפי שר' עקיבא לא הוכיר שם אלא סנדל של סידרין ושל קצ, אבל קב הקיטע כנדל של עץ הוא, ועוד דנחא ליה לאוקמי מתני' כר"מ משום דסתם תמני' ר"מ, אע"ג דכנולא סתמי אלינא דר' עקיבא כדליתא צפ' הנמקין (מנהדרין פו, א), והא דמיייתי צפ' מלות חלילה על מני (א) ר' מאיר היא (ובכן) צמלמיה (דברי עקיבא) דשמואל (ובין) (ובכן) צשמעתינ דלעיל כולה צבא (צבק) [צקב] הקטע עד דברי ר"מ ור' יוסי אוסר, לאו למימרא דר"מ היא ולא ר' יוסב, אלא אבז מילתא דר"מ דמיייתי מסיים נמי מילמיה דרבי יוסב דמנינ' (צבבא). והשתא (דפר"ך) [דפרשיתא] לא פסל שום מנא מנעל מעץ אלא ר' יוחנן צן טורי וטעמא לפי שאין רגילין לעשותו של עץ, אחי שפיר הא דמשיי הכא כמחי עסקינן צמחופה עור ודברי הכל, דאפילו רבי יוחנן צן טורי מודה שרגילות לעשותו כך. וא"מ (דפר"ך) [למאי דפרשיתא] דר' יוחנן צן טורי פסיל ליה לפי שאין רגילות לעשותו מעץ, אי"כ נחא פוסל רב צפ' מלות חלילה (יבמות קח, ב) סנדל התפור צפשאן דלמר [אין] חוללינן ד משום דתחש

(ג) דברי תהוי' צריכים ציחור עיין ש"י.

מסורת הש"ס

(א) גני העדן צדיקולין, (ב) יבמות קב: (ג) שבת סה: (ד) שם קב: (ה) [מספת' פר"ד ע"ש], (ו) קדושין לא: (זש"ג), (ז) גיור' י"ף ורל"ש מלך מ"ט אמר רבי וואל' כר צנדל אמר רב וכו' כלה מ"ט אמר רב וכו', (ח) כמבוצו ד',

תורה אור השלם

1. מלך בפייו תחזינה עיניך תראינה ארץ מרחקים: ישיעורו לג יז

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הקיטע וא"ת כיון דפערקיא ס"ה. עי' מהרש"א וק"ל דמה הועילו צמיוחס דמ"מ ארץ אמר אביי מדסיפא רצנן הא גם לרצנן לא צני עור וצקיטע הטעם רק דמספק ועי' צבגד הטעם דלעיו מגין וממילא אמרו אפילו צרי"מ והאי דינא צבגד לא תחיל כלל צדרי"מ ורצנן אצ"כ דאצי מ"ל דפלגי אי ח' מנעל ולטעמיה אול דמשי צשמעתינ דלית ציה צמיוין וצ"ע גם ק"ל על אף דלמסקנא גם לר' יוסי דלנפלאות צגד פסול הוא רק משום דנשי' מורי דמגין א"כ אף דלמרינן ציצימות גבי סנדל צשפריה צפשאן פסול הא הוי מגין ועי' צמסו' יצימות שם וצ"ע:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ההיא תנינא את הסנדל מלך מ"ט משום דמנינ: (ב) רש"י ד"ה ר"י וכו' אסור אפ"ה קס"ד קסבר לאו: (ג) תוס' ד"ה הקיטע כו' מני לא צרי"מ ולא רבי יוסי ובמסקנא דקאמר רבא כלה רבי מאיר: (ד) בא"ד מאי קא משיי אביי מדסיפא רצנן:

לעזי רש"י

פור' י"ב [פור'ל], סוג שר קהל סוף. אשקצ"א"א. א.

מוסף רש"י

הקיטע. שנקטעה רגלו, יוצא בקב שלו. דמנעל דליה הוא (שבת סה.) דאית ביה כותימין. תמיכות דקוח של מוכין ועור כך, ומשום תעגנו. ולא משום דמייחו עגילא (יבמות קב:) אין מונעין תכשיטין מן הכלה. צבשיל האללות אין אוסרין עליה תכשיטים, שלא תתגנה על בעלה (מבוצות ד.)

תוס' ישנים (המשך)

חלילתא כשירה, ואמרינן סנדל של עץ מאן מנא ואמר שמואל ר"מ היא דלמר הקיטע יואלא בקב שלו, משמע ר"מ ולא ר' יוסי ואילו הכא קאלמר בין לר"מ בין לר' יוסב מנעל הוא. ופי' מלות חלילה (קב, ב) דלר' יוסף לאו תכשיט הוא ולא דק דלקמן מקרי (לר"ג) (לצ"ח) ורבא דבין לר"מ ע"ן דבני יוסב מנעל הוא וכו'. **יוצא בקב שלו** בשבת וסא, צ ד"ה קיטעין פירשני דמי קב וסמוכות שלו לפירוש רש"י וה"ר יוסף ואין לו להאריך כאן. ואם יש אל בית קיבאל

^[1] דברי תהוי' צריכים ציחור עיין ש"י